

Lapin liiton lyhyen aikavälin edunajamissuunnitelma 2026-2027

LLHall 19.03.2026 § 26
120/00.01.05.01/2024

Valmistelija Knutars Heli Lapin liitto

Maakunnan liiton edunajamistyö perustuu Lapin liiton perussopimukseen, johon on määritelty Lapin liiton tehtävät. Ns. vapaaehtoisena tehtävänä Lapin kunnat ovat määritelleet maakunnalle maakunnan ja kuntien yhteisten etujen ajamisen yhteistyössä kuntien ja muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Edunajamisen tavoitteena on edistää maakunnan asukkaiden hyvinvointia, kuntien ja yritysten elinvoimaa, kilpailukykyä sekä toimintaedellytyksiä. Edunajamisen teemat nousevat Lappi-sopimuksesta (maakuntaohjelma), liikennejärjestelmäsuunnitelmasta sekä maakuntavaltuuston tai maakuntahallituksen hyväksymistä muista strategioista.

Edunajamissuunnitelmaan nimettävät kohteet ovat konkreettisia liiton tehtävien teemoista johdettuja. Edunajaminen perustuu maakuntahallituksen hyväksymään ja kahdeksi vuodeksi tehtävään, lyhyen aikavälin edunajamissuunnitelmaan.

Edunajamisesta vastaa maakuntajohtajan johdolla koko Lapin liiton johtoryhmä, vastuualueista erityisesti Vaikuttamisen vastuualueen tehtävänä on maakunnan edunajamistyön valmistelu, koordinointi ja toimeenpanon tukeminen.

Nyt hyväksyttävänä oleva edunajamissuunnitelma painottuu kevään kehysriihen ja tulevan hallitusohjelman sisältöihin vaikuttamiseen sekä erityisesti pohjoisen ohjelman sisältöjen edistämiseen ja toimeenpanoon myös tulevaa hallitusohjelmaa silmällä pitäen. Edunajamissuunnitelman toteutumista tarkastellaan vuosittain ja samassa yhteydessä tehdään mahdolliset päivitykset.

Liitteenä Lapin liiton lyhyen aikavälin edunajamissuunnitelma vuosille 2026-2027. Lisäksi erillisenä liitteenä edunajamisen pääviesteistä koostettu dokumentti. Suunnitelmaa on käyty läpi ja kerätty näkemyksiä ja kommentteja Lapin liiton johtoryhmän jäsenten kesken, Lapin kuntajohtajaverkostossa sekä elinkeinojen edunvalvontatyöryhmässä.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Lapin liiton hallitus hyväksyy lyhyen aikavälin edunajamissuunnitelman vuosille 2026-2027

Päätös Keskustelun aikana Mikko Sipilä teki seuraavan muutosesityksen: "1) Poistetaan Lapin liitto lyhyen aikavälin edunajamisen suunnitelma 2026-2027 dokumentin Osaava työvoima -kalvolta teksti "kaivosveron alueelle tuloutuvaa tuottoa tulisi kasvattaa siten, että kaivoksen sijaintikunnat eivät menettäisi nykyisiä verotulojaan, mutta verotuloja voitaisiin jakaa myös kaivoksen apu- ja vaikutusalueille". 2) Poistetaan "Lapin liiton edunajamisen pääviestit 2026-2027" -dokumentista Osaava työvoima -kohdasta sanat "kaivosveron alueellinen tuotto". Perustelut: Pohjaesityksen mukainen kirjaus aiheuttaa kaivosten sijaintipaikkakunnille riskin kaivosverotuoton pienenemiselle, sillä valtion taloustilanne huomioiden on epärealistista olettaa, että kaivosveron jakosuhdetta muutettaisiin valtion kannalta huonompaan suuntaan. Huolimatta siitä, että kirjauksessa viitataan sijaintikuntien verotulojen turvaamiseen, pyrkimys jakaa verotuloja apu- tai vaikutusalueille on mielipiteenmuokkausta, joka lisää keskipitkällä aikavälillä riskiä sijaintikuntien aseman heikentämisestä. Lapin liiton

edunajamissuunnitelmassa tulisi keskittyä asioihin, joista vallitsee maakunnan kuntien kesken riittävä yksimielisyys. Kyseisen kirjauksen osalta yksimielisyyttä ei ole, joten suunnitelma ei tältä osin ole aidosti yhteinen.

Mikko Pyhäjärvi, Antti Kaarlela, Petteri Salmijärvi, Helena Kaikkonen-Tiensuu, Juhani Hiltunen kannattivat Sipilän muutosesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä, koska oli tehty kannatettu muutosesitys. Puheenjohtaja esitti äänestysmenettelyksi nimenhuutoäänestystä siten, että vs. maakuntajohtajan pohjaesitystä kannattavat äänestävät "JAA" ja Mikko Sipilän tekemää muutosesitystä kannattavat äänestävät "EI". Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritetussa äänestyksessä "JAA" -ääniä annettiin kuusi (6) (Rainio, Koskenniemi, Koivisto, Mällinen, Tiitinen, Ekorre) ja "EI" -ääniä seitsemän (7) (Pyhäjärvi, Salmijärvi, Salmela, Kaarlela, Sipola, Hiltunen, Sipilä). Poissa oli kaksi (2) (Kaikkonen-Tiensuu, Seppänen).

Puheenjohtaja totesi, että hallituksen päätökseksi äänin 6-7 tuli Mikko Sipilän muutosesitys.

Pekka Tiitinen teki seuraavan lisäesityksen painopisteeseen "Puhdas siirtymä": "Edistetään kantaverkon kehittämistä, laajentamista ja saavutettavuutta (suunniteltujen hankkeiden tueksi)." Hallitus hyväksyi Tiitisen esityksen yksimielisesti.

Hallitus päätti yksimielisesti että suunnitelmasta poistetaan huoltovarmuuden painopisteestä ne kohdat, jotka ovat jo toteutuneet.

Helena Kaikkonen-Tiensuu teki esityksen, että hyvinvointialueen rahoituskohta muokataan kuulumaan seuraavasti: "Edistetään hyvinvointialueen rahoituksen saamista oikeudenmukaisemmaksi huomioiden Lapin erityispiirteet." Hallitus hyväksyi Kaikkonen-Tiensuun esityksen yksimielisesti.

Hallitus hyväksyi Lapin liiton lyhyen aikavälin edunajamissuunnitelman vuosille 2026-2027 edellä mainituin muutoksin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että

- Sara Seppänen poistui kokouksesta klo 12.34 asian käsittelyn aikana.
- Helena Kaikkonen-Tiensuu poistui kokouksesta klo 12.43 asian käsittelyn aikana.
- Hallitus piti lyhyen kokoustauon klo 12.46-12.51.